

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.629 van 20 oktober 2015
in de zaak A. 211.487/X-15.661.**

In zake : XXXX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Thomas Eyskens en Arne Vandaele
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Bischoffsheimlaan 36
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Monique Kestemont en Frédéric De Mynck
kantoor houdend te 1000 Brussel
Koningsgalerij 30
bij wie woonplaats wordt gekozen
en
eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Roggen
kantoor houdend te 3530 Houthalen
Greenville-Centrum Zuid 1111

Tussenkommende partijen :

1. ASBL PARC DES EXPOSITIONS DE BRUXELLES
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten France Maussion en Benoit Gors
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Loksumstraat 25
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de STAD BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat France Vlassembrouck
 kantoor houdend te 1200 Brussel
 Neerveldstraat 101-103
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 28 januari 2014, strekt tot de nietigverklaring van “het besluit dd. 2 mei 2013 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot goedkeuring van de gedeeltelijke wijziging van het gewestelijk bestemmingsplan dat op 3 mei 2001 werd opgesteld, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad dd. 29 november 2013, met publicatie van een ‘addendum’ in het Belgisch Staatsblad dd. 6 december 2013”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partijen hebben een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomsten zijn toegestaan bij beschikking van 22 april 2014. De tussenkomende partijen hebben een memorie ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 september 2015.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Thomas Eyskens en Arne Vandaele, die verschijnen voor de verzoekende partijen, advocaat Jan Roggen, die verschijnt voor de verwerende partij, advocaat Benoit Gors, die verschijnt voor de eerste

tussenkomen de partij, en advocaat France Vlassembrouck, die verschijnt voor de tweede tussenkomen de partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. De regelmatigheid van de rechtspleging

A. Standpunt van de partijen

3.1.1. De verzoekende partijen werpen in hun memorie van wederantwoord op dat het verzoek tot tussenkomst van de eerste tussenkomen de partij onontvankelijk is, nu dit ten onrechte in de Franse taal is gesteld. Zij wijzen in dit verband op artikel 64, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (hierna: RvS-Wet), dat bepaalt dat de partijen die onderworpen zijn aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken voor hun akten en verklaringen de taal dienen te gebruiken welke hun is opgelegd door die wetgeving in hun binnendiensten. Zij zetten verder uiteen dat geen van de verzoekende partijen onderworpen is aan de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 ‘op het gebruik van de talen in bestuurszaken’ (hierna: de bestuurstaalwet), zodat de taal van de akte van het verzoekschrift dient gebruikt te worden door de eerste tussenkomen de partij. Deze laatste is immers onderworpen aan de bestuurstaalwet, aangezien ze valt onder de noemer “rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen”, zoals bepaald in artikel 1, § 1, 2°, van de bestuurstaalwet.

3.1.2. Zij onderbouwen dit standpunt concreet als volgt:

“5. - [...].

De vzw heeft 'tot maatschappelijk doel de ontwikkeling van de economische, commerciële en industriële activiteit, onder al haar vormen, door alle middelen te bevorderen, in het bijzonder op het door de Stad Brussel in concessie gegeven grondgebied genaamd «Eeuwfeestwijk» dat begrensd wordt door het Sint-Lambertusplein, de Heizelstraat, de Houba de Strooperlaan, de Magnolialaan, de Romeinsesteenweg, de Merselaan en de Oud-Brussellaan' [artikel 2 van de statuten]. In wezen heeft de vzw als maatschappelijk doel de uitbating van de stedelijke eigendom die de Heizelvlakte vormt te verzekeren.

6. Volgens artikel 5 van de statuten 'zijn van rechtswege lid :

- de Burgemeester van de Stad Brussel
- de bestuurder-directeur van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB)
- de leden van de raad van bestuur van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB),
- de bestuurder-directeur van de vzw Tentoonstellingspark van Brussel (TPB);
- de bestuurder-directeur van de vzw Beurzen en Tentoonstellingen van Brussel (BTB)' [artikel 5 van de statuten].

Enkel de leden van vzw Tentoonstellingspark Van Brussel hebben stemrecht. Het is statutair uitgesloten dat andere leden stemrecht hebben [artikel 6 van de statuten].

7. - De Burgemeester van de Stad Brussel is van rechtswege lid van TPB.

Thans blijkt dat de heer Yves Mayeur, Burgemeester van Brussel, lid is van de raad van bestuur van TPB [...].

8. - De bestuurder-directeur van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB) is van rechtswege lid van TPB.

Thans is de heer Philippe Close, schepen van de Stad Brussel bevoegd voor Toerisme, Personeel en Financiën, bestuurder-directeur van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB) [...]. De heer Philippe Close, Brussels schepen, is lid, bestuurder en voorzitter van IJB [...].

Om lid te kunnen zijn en blijven van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB) moet men deel uitmaken van de gemeenteraad van Stad Brussel en door deze gemeenteraad worden gemandateerd of uitdrukkelijk worden aangewezen op grond van een bijzondere bevoegdheid die bepalend is voor de keuze van de gemeenteraad [...].

De overige leden van de raad van bestuur van IJB worden aangewezen op grond van een voordrachtslijst opgesteld door het College van Burgemeester en Schepenen van [de] Stad Brussel [...].

9. - De leden van de raad van bestuur van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB) zijn van rechtswege lid van TPB.

Zoals reeds gesteld, moet men, om lid te kunnen zijn en blijven van de vzw Internationale Jaarbeurs van Brussel (IJB), deel uitmaken van de gemeenteraad van Stad Brussel en door deze gemeenteraad worden gemandateerd of uitdrukkelijk worden aangewezen op grond van een bijzondere bevoegdheid die bepalend is voor de keuze van de gemeenteraad [...].

De Burgemeester van Stad Brussel, de heer Mayeur, is van rechtswege lid van de raad van bestuur van IJB.

De overige leden van de raad van bestuur van IJB worden aangewezen op grond van een voordachtslijst opgesteld door het College van Burgemeester en Schepenen van [de] Stad Brussel [...]. Naast Burgemeester Mayeur en schepenen Close, zijn de verdere leden en bestuurders van IJB : de heer Christian Ceux (gemeenteraadslid van de stad Brussel), de heer Kurt Custers, de heer Yves Goldstein, mevrouw Ans Persoons (schepenen van de stad Brussel), de heer Christian Van Der Linden, mevrouw Nel Vandevannet, de heer Olivier Willocx, de heer Geoffroy Coomans de Brachène (schepenen van de stad Brussel) en mevrouw Isabelle Gelas [...].

10. - De bestuurder-directeur van de vzw Tentoonstellingspark van Brussel (TPB) is van rechtswege lid van TPB.

De heer Denis Delforge is bestuurder-directeur van TPB [...].

11. - Tenslotte is de bestuurder-directeur van de vzw Beurzen en Tentoonstellingen van Brussel (BTB) van rechtswege lid van TPB.

De heer Denis Delforge is bestuurder-directeur van BTB [...].

De vzw BTB is statutair georganiseerd [...] op een wijze die sterk vergelijkbaar is met de statutaire organisatiestructuur van de vzw TPB. Vzw BTB is een vzw die afhangt en gecontroleerd wordt door de Stad Brussel.

12. - De raad van bestuur van TPB wordt benoemd uit een voordachtslijst die uitgaat van het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel of van de raad van bestuur van IJB (waarvan de samenstelling op zijn beurt op een decisieve wijze wordt bepaald door het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel, zoals hoger aangegeven) [...].

Thans is de raad van bestuur van TPB samengesteld als volgt [...]:

- de heer Yves Mayeur, Burgemeester van Brussel
- de heer Philippe Close, bestuurder en Voorzitter van de raad van bestuur en schepenen van de Stad Brussel, bevoegd voor Toerisme, Personeel en Financiën
- de heer Denis Delforge, bestuurder-directeur van BTB en TPB
- de heer Jean-Marie Bailly
- de heer Christian Ceux, gemeenteraadslid in de stad Brussel
- de heer Kurt Custers, voormalig adviseur op het kabinet van Ecolo-politicus Christos Doulkeridis
- de heer Yves Goldstein, gemeenteraadslid te Schaarbeek
- mevrouw Ans Persoons, schepenen van de stad Brussel
- mevrouw Nel Vandevannet, Kabinetschef van Philippe Close
- de heer Olivier Willocx, gedelegeerd bestuurder van Brussels Enterprises Commerce and Industry
- de heer Geoffroy Coomans de Brachène, schepenen van de stad Brussel
- mevrouw Isabelle Gelas, gemeenteraadslid in de gemeente Vorst
- mevrouw Vanessa Issi, Kabinetschef van schepenen Alain Courtois van de stad Brussel [...]

Aldus blijkt dat de Stad Brussel op een doorslaggevende wijze de besluitvorming in de schoot van de vzw bepaalt. Een meerderheid van 7 van de 13 bestuurders is immers rechtstreeks verbonden aan de Stad Brussel. Bovendien hangt de hoedanigheid van lid van de raad van bestuur hoe dan ook af van de wens van het College van Burgemeester en

Schepenen van de Stad Brussel en/of van de gemeenteraad van de Stad Brussel (al dan niet via de hoedanigheid van lid van de raad van bestuur van IJB). Daarnaast zijn de Burgemeester van de Stad Brussel en de bestuurder-directeur van IJB, TPB en BTB, van rechtswege lid van de raad van bestuur. De bestuurders-directeur kunnen enkel worden benoemd met steun van de Stad Brussel.

13. - Blijkbaar is vzw Tentoonstellingspark Van Brussel gelijk te stellen met 'een instelling die voor 100 % door de Stad wordt gecontroleerd' [...]. Zelf spreekt [de] stad Brussel over de vzw 'van' de stad [...].

De raad van bestuur van vzw Tentoonstellingspark Van Brussel moet ieder jaar door middel van een omstandig verslag zowel aan de algemene vergadering van de vereniging als aan de algemene vergadering van de IJB en het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel verantwoording afleggen over zijn beheer en over de toestand van de vereniging. De commissaris-revisor legt in een apart verslag aan de algemene vergadering van de vereniging, aan de algemene vergadering van de IJB en aan het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel verantwoording af over zijn opdracht [artikel 14 van de statuten]. Dit wijst op de controlerende taak die de Stad Brussel zich heeft toebedeeld. Deze vorm van toezicht maakt het voor de Stad Brussel ook mogelijk om concreet toepassing te maken van haar contractueel recht om elke zes jaar de jaarlijkse concessiebijdrage van TPB eenzijdig aan te passen [...].

Voor elke onroerend goedontwikkeling die aan de stedenbouwkundige vergunningsplicht is onderworpen of die tot een belangrijke wijziging van de site leidt, heeft TPB, of zijn onderconcessiehouder, het voorafgaand akkoord van de Brusselse gemeenteraad nodig [...]. Onderconcessie is mogelijk, maar enkel met voorafgaand akkoord van de Stad Brussel [...]. Overigens moet TPB voor elke manifestatie die zij organiseert, voorafgaande toestemming aan de Stad Brussel vragen [...].

Wat betreft het financieel beleid van de vzw, staat de Stad Brussel in voor het bedrijfskapitaal van de vzw. Een eventueel batig saldo mag nooit onder de leden worden verdeeld [artikel 19 van de statuten].

In geval van vereffening zal het volledige nettovermogen van de vzw, na uitvoering van de vereffening, toekomen aan de Stad Brussel [artikel 19 van de statuten].

Dit alles wijst uit dat de opdracht van de vzw Tentoonstellingspark Van Brussel de perken van een privaat bedrijf te buiten gaat, dat deze opdracht haar is toevertrouwd door de Stad Brussel en er een (erg) nauwe band bestaat tussen die vzw en de Stad Brussel.

Minstens moet worden vastgesteld dat de vzw Tentoonstellingspark Van Brussel voor de Stad Brussel geldt als een middel om private medewerkers, opdrachthouders of deskundigen aan te stellen en te belasten met de uitbating van de stedelijke eigendom die de Heizelvlakte vormt.

14. - Ten overvloede geldt dat de vzw Tentoonstellingspark Van Brussel feitelijk, minstens tot voor kort, tweetalig heeft gefunctioneerd [...].

Aldus geldt dat het verzoekschrift tot tussenkomst van de vzw Tentoonstellingspark Van Brussel ten onrechte in de Franse taal is opgesteld en dat dit verzoekschrift nietig is en het verzoek tot tussenkomst onontvankelijk."

3.2. De eerste tussenkomende partij doet in haar laatste memorie gelden dat de Raad van State haar verzoek tot tussenkomst reeds met toepassing van artikel 53 RvS-Wet bij beschikking ontvankelijk heeft bevonden, dat de loutere hoedanigheid van concessiehouder niet volstaat om te besluiten dat zij een concessiehouder in de zin van de bestuurstaalwet is, dat een vzw van privaat recht nooit onder de bestuurstaalwetgeving kan vallen en dat het tussen haar en de stad Brussel bestaande verband niet van aard is dat de hoedanigheid van concessiehouder in de zin van de bestuurstaalwet zou zijn aangetoond.

3.3. De verzoekende partijen stellen in hun laatste memorie onder meer dat de beschikking waarbij de Raad van State de tussenkomst toelaat slechts een voorlopig karakter heeft, en dat in het auditoraatsverslag op de concessieovereenkomst, de statuten, alsook het antwoord van de minister op een parlementaire vraag wordt gewezen om te besluiten dat de bestuurstaalwetgeving toepassing vindt. De stelling dat een vzw van privaat recht nooit onder het toepassingsgebied van de bestuurstaalwet kan vallen, vindt in geen enkele positiefrechtelijke regel steun.

B. Beoordeling

4.1. De eerste tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst, een memorie tot tussenkomst en een laatste memorie ingediend die in het Frans zijn gesteld.

4.2. Artikel 64 RvS-Wet bepaalt dat de partijen die onderworpen zijn aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken, voor hun akten en verklaringen de taal gebruiken welke hun opgelegd is door die wetgeving in hun binnendiensten.

4.3. Overeenkomstig artikel 1, § 1, 2°, van de bestuurstaalwet vindt deze wet toepassing “op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen”.

4.4. Met hun uiteenzetting onder randnummer 3.1.2 overtuigen de verzoekende partijen ervan dat de eerste tussenkomende partij aan de bestuurstaalwet is onderworpen. Zo deze laatste partij al niet als een in het aangehaalde artikel 1, § 1, 2°, van de bestuurstaalwet bedoelde concessiehouder moet worden beschouwd, dan in elk geval als een rechtspersoon die belast is met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten haar heeft toevertrouwd in het belang van het algemeen. Het voormelde geldt nog meer, nu de stad Brussel de eerste tussenkomende partij als een “gemeentelijke VZW” aanduidt (Vr. en Antw. BHR 1997-98, 20 oktober 1997 (nr. 24), 2906 (Vr. nr. 307 Br. Grouwels)).

4.5. De eerste tussenkomende partij dient overeenkomstig artikel 32 van de bestuurstaalwet beschouwd te worden als een gewestelijke dienst, aangezien haar werkkring meer dan één gemeente, maar niet het ganse land bestrijkt. Uit de concessieovereenkomst blijkt immers dat niet alle in concessie gegeven terreinen zich binnen de grenzen van de stad Brussel of Brussel-Hoofdstad bevinden.

4.6. Overeenkomstig artikel 35, § 1, b, van de bestuurstaalwet valt de gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten uit Brussel-Hoofdstad en tevens gemeenten uit het Nederlandse of het Franse taalgebied of uit beide gebieden bestrijkt onder de regeling van de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn.

Overeenkomstig de bestuurstaalwet dient de eerste tussenkomende partij aldus de taal te hanteren die volgt uit de toepassing van de criteria van artikel 17, § 1, van die wet. Meer bepaald betreft de bij de Raad van State voorliggende zaak – met de bewoordingen van artikel 17, § 1, B, 2° – een zaak die “door een particulier is ingediend”. In dat geval moet een aan de bestuurstaalwetgeving onderworpen partij haar akten en verklaringen stellen in de taal van het verzoekschrift, te dezen het Nederlands.

5. Er is reden om, alvorens uitspraak ten gronde te doen, krachtens artikel 65 RvS-Wet de nietigheid van het in het Frans gestelde verzoekschrift tot tussenkomst, de memorie tot tussenkomst en laatste memorie van de eerste tussenkomende partij uit te spreken.

IV. Anonimisering

6. Met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 ‘betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State’ vragen de verzoekende partijen dat bij de publicatie van het arrest hun identiteit niet wordt opgenomen.

Dit verzoek wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. Het in het Frans gestelde verzoekschrift tot tussenkomst, de memorie tot tussenkomst en de laatste memorie van de eerste tussenkomende partij zijn nietig.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partijen niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig oktober 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust